

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 59 (12149)

1983 чылдың март 12, суббота

1925 чылда түдүктөлгөн

Өртүө 3 коп.

СЭКП ТК-НЫН ПОЛИТБЮРОЗУНДА

Коллективтик керээни колхоз болгаш совхоз бүдүрүлгезинге негиздир талазы-биле организаакчы ажылды күштелдирер дугайында айтырыны СЭКП ТК-ның Политбюрозу бодунун ээлчеглиг хуралына чугаалажып көргөн. Черин, техниканы, материалды өске-даа кулавырларын болгаш көдээ ажил-агыйга капитал салышкыннарын ажыктыг болгаш боттуг кылдыр ажыглаарынын айтырыглары онза чугула ужу-дузалыг апарган амгы үеде бүдүрүлгени организаакчы принципалдыг чаа ёзу-биле көөрү негизинин турар деп хуралга демдеглээн. Ол айтырыгны шийтирлээринин дүлгүрү — бот-орулгаларынын колхозтарга болгаш совхозтарга эн дүрген негиздирерин, иштиги кулавырларын улам долу ажыглаары, планын, күрүненин болгаш күш-ажылдын сагылга-чурумун быжыглаар дээр кадрларын харысалгазын бедидери болуп турар. Ол сорулгаларын ботландыраарынын дээштиг хевирлеринин бирээни коллективтик керээ болуп турар.

Керээ ёзугаар ажилдап турар коллективтерде күш-ажылдын эн бедик көргүзүлгери болгаш кулавырлар камналгазы хандырынып турарын чурттуң янзы-бүрү зоналарына чедип алдынган дужулга көргүзүп турар. Продукция бүдүрерин эстүер талазы-биле бүдүрүлгелеринин сорулгалары-биле ажил-ишчи бүрүзүнү хууда эрге-ажыктарын ында чогумчалыг хол-баштыр, телевидинин болгаш алыс түнелдерин аразында харылдаалынын күштелдирер, бүдүрүлгелеринин болгаш капитал салышкыннарын ажыгла-рын экижидип турар.

Коллективтик керээни ажыгла-шаан, ачаа үндөзүлүш күш-ажыл-дын база хөрөңгилеринин эвээш чур-гыдалы-биле көдээ ажил-агый бүдүрүлгезинге бедик түнелдерин чедип алырын хандырып турар колхозтарын, совхозтарын болгаш күрүненин өске-даа көдээ ажил-агый бүдүрүлгелеринин ажы-лынын дужулгазын СЭКП ТК-ның Политбюрозу чүүлүг деп санаан. Коллективтик керээни колхоз болгаш совхоз бүдүрүлгезинге кал-бартып негиздирер талазы-биле организаакчы ажылды күштелдирерин, ол ажил-херек дээр колхозтарын, совхозтарын, көдээ ажил-агый организаакчы ууртукчуларын болгаш спецнализинин хары-салгазын бедидерин, күш-ажылчы коллективтерин эки тура-биле тур-

гузанын принциптерин шыңгы сагырын, күш-ажылды организа-таарынын база ооң телевидинин депшилгелин ол хевиринге үндөз-лээш, оларга эргежок чугула бүдү-рүлгө болгаш экономиктиг байдал-дарын тургузуп бээрин хандыраар республикаларын, крайларын, об-ластарын, районнарын партия болгаш совет органнынга, минис-терстволарга болгаш ведомстволар-га дааскан.

Часкы тарылгага белеткедип болгаш партия Төп Комитетинин бот айтыры талазы-биле хүлээп алган шийтирлеринин күсүлдө-зинин дугайында ССРЭ-ниң Ми-нистрлер Чөвүлелинин Даргазынын оралакчызы З. Н. Нуриевтиң, ми-нистрлер В. К. Месяцтын, Н. Г. Козловтын, Н. Ф. Васильевтин, Г. С. Золотухинин, А. А. Ежес-кийин, В. Н. Подякоутиң, А. Г. Петрищевтиң, Сельхозтехникакур-комунун даргазы Л. И. Хитрунун диннадыларын СЭКП ТК-ның Политбюрозу диннаан. Часкы тарылгага белеткедип организаакчы доозарынын, часкы хову ажилда-рын чогуур үезинде шынарлыг эр-тиреринин, агролетпур комплек-зинин бүгү адырларына материал-ды кулавырларын бээр талазы-биле планын даалгаларын күсүл-диринин эргежок чугулазынче ми-нистерстволарын, ведомстволар-нын, республикаларын болгаш чер-черин партия база совет ор-ганнынын кичээнгейин угландыр-ган.

Фрелимо партиянын даргазы, Мозамбик Улус Республиканын Президентизи С. Машелдин Совет Эвилелинге найыралын аян-чоруу-нун түнелдерин СЭКП ТК-ның Политбюрозу чугаалажып көргөн болгаш империализминин, реакци-нын, колониализминин болгаш нео-колониализминин агрессивч чоруу-нун күсүлдирерин амгы үеде тайбынын болгаш улустарын айыл чок чо-руун быжыглаарына дүшүрүп ийи чурттарын найыралын база кады ажилдажылгазын улам ынай хөг-жүдеринин принципалдыг чугула-зын онзалап демдеглээн.

Польша Улус Республиканын даштыкы херектер министри С. О-льшовский-биле беседаларын болгаш чугаалажышкыннарын түнел-деринин дугайында эштер Н. А. Ти-хоновтун болгаш А. А. Громыконун диннадын СЭКП ТК-ның Поли-тбюрозунун хуралына диннаан, а ол ышкаш ССРЭ-ниң даштыкы поли-тиказын өске-даа чамдык айт-рыгларын чугаалажып көргөн.

«Красноярскстальмонта-рукция» тудуг-монтаж эргелелиниң Г. Горевке уурткан монтажниктер, бе-тонщиктер эвензунуң не-жигинери Кызылда па-нель башкы тудуунуң ком-бинатын эрткен чылын ту-дуп эгелээн. Ам ында ажил хайнышкынныг.

Эрткен айда эвено не-жигинери 56 муң рубль-дин тудуг-монтаж ажилда-рын кылыр тургаш, ону 110 хуу кылдыр күсүл-кен болгаш ажилдың шы-нарынче онза кичээнгей салып туралар.

Монтажники Геннадий Вильис, анык изначкы Сергей Высочинский олар эң бедик бүдүрүмчүлүг ажилдап турарларга ха-маарылар.

Тудугнуң көрүстери хун келген тудум бедип олар.

ЧУРУНТА: анык изначкы С. Высочинский, В. КАРА-САЛДЫҢ фото-зу.

УЛУСЧУ КОНТРОЛЁРЛАР-БИЛЕ УЖУРАЖЫШКЫН

Коллективтер төлөөлекче-лерин конференциязы Тыва транспорт эргелелинге дүүн болгаш, Улусчу контролдуң хол бөлүгүнү өткүзүп үеде ажилынын түнелдерин ачаа чугаалажып көргөн.

Балуктуң даргазы Т. В. Крюкова өткүзүп илеткедип кылган. Эргелелдин, Тыва транспорт агентствонуң, тех-никтиг хандырылга станица-зынын, автовокзалдар катты-жышкыннын, автошкола-нын, техника-экономиктиг чет-чөлөшкүн конторазынын бол-гаш техниктиг дуза чедирер бюронуң улусчу контролёрла-рынын ажил-чорудулгазын дугайында илеткедип тодаргай чугаалаан.

Ажылга четпестерин болду-рас талазы-биле бөлүктөрүн болгаш постуларын илдепкей-диг ажил-чорудулгазынын, со-циалисттик өнүгүү камгалаар, материалдарын, артык кезек-терин, кыпар, чаар чүүлдерин, электрөөнергиянын камнаар болгаш камныг чарыгдар дээр оларын демиселдинин өнөөш өвөс чижектерин кон-ференцияга санал берген кол-лективтер ууртукчулары бол-гаш улусчу контролёрлар дем-деглээн. Автоматшалар ажил-дарын экижидеринин сорута-лары — оларын кичээнгей-нин төвүнге тургустунган.

Улусчу контролдуң чамдык бөлүктери болгаш постулар план чокка ажилдап, эгелээр херекти ачындыг чедирбей турарын санал бергенер база айткан. Четпес ажилдап, чов-

нун өнүгүүн, байлаан ажил-агыйжы өвөс көөр кижилерге таамайыштыр кошкак негелде-ни салып келген.

СЭКП ТК-ның кежигүнүгө кандидат, СЭКП обкомунун бирги секретары Г. Ч. Шир-шин конференциянын ажы-лынга киришкен болгаш чүве чугаалаан. СЭКП-ниң XXVI съездинин, СЭКП ТК-ның май, ноябрь (1982 ч.) Плену-мдарын шийтирлерин, он бирги беш чылдың даалгалар-ын республиканын ажылчы чоннарынын күсүлдүп тура-рынын дугайында ол тодаргай айткан.

Улетпүрүн, транспортнуң, туугуун, амырал ханды-рыгларын бүдүрүлгелеринин чедипкинеринге улусчу кон-тролдуң бөлүктөрүн болгаш постуларын угул салышкын-нын Г. Ч. Ширшин онзалп демдеглээн. Матшалар ажил-далын экижидер талазы-биле транспорт бүдүрүлгелеринин хандыгыларын мурнула улут соруга салдыган. Ил-чалажок машиналарын чам-дала бүдүрүкчүлүг ажилда-байн, чүк чокка маппалып турар таварылгалар амгаа эвөөш өвөс. Автоматшалар-нын септелгезинге болгаш орукка ажилдалыга тодаргай контролду хандыраарынын түнелдине ындыг четпестер болдуруп турар.

Республиканын улус ажил-агыйжы чүктөр-биле ханды-рар херекке улут когаралды чедирин турар ол четпестерге

ОРБИТАГА ТУДУШТУРУЛГА

СЭТА-НЫҢ ДЫҢНОДЫ

«Космос-1443» спутникти «Салют-7» эртем станицызы-биле 1983 чылдың март 10-да Москваы-биле 12 шак 20 минута турда тудуштурган. «Салют-7» — «Космос-1443» орбита комплекзини чер чо-гууңуң космос делгеминде авто-маттыг байдалда ажилдап эгел-ээн.

Перспективтик космос аппа-раттарының конструкциязы-ның борт системаларын, агре-гаттарын болгаш негизтерин улам ыңай шөпөп шинчилээр, космостуң улут комплек-терин башкаарынын аргала-рын сайзырагыйжыдарын

«Салют-7» станицынын бел-гаш «Космос-1443» спутник-тин кады ужуушкунунуң программанын ёзугаар бот-ландыраар көрдүнгөн.

«Салют-7» станицынын меон соңгаар-даа ажилдаарын хандыраарына база ачаа кос-монавтылар экипажтарынын эртем шинчилелдерин чоруу-арына эргежок чугула дериг-херекселерин, аппаратураны, янзы-бүрү чүктөрүн «Кос-мос-1443» спутник-биле че-дирген.

Ужуушкунуң уг-шиниң хемчээп көргөн медээлерин

ёзугаар алырга, «Салют-7» — «Космос-1443» комплекстин Черден ырап чоруткан хем-чээлери:

— чер кырындын эң не-ырааны — 345 километр;

— чер кырында бөткүн-ыраашкыны — 325 километр;

— долганырынын үези — 91 минута;

— ийленчээ — 51,6 градус.

Орбита комплекзинин борт системалары чогумчалыг ажилдап турар. Ужуушкун башкаар төпке келген ме-дээлерин сайгарып, шинчилеп турар.

ТӨРЭЭН ЧУРТТУН ШАҢНАЛЫ

Ада-чурт дайыны орденниң I черезин Мурманск хоорайга тывысканы

МУРМАНСК. Март 10. (СЭТА). Хоорайнын ажилчы чоннарынын Ада-чурттуң Улут дайынын чылдарында немец-фашист эгелек-чилер-биле демиселге көргүс-кен эрес-дидим болгаш тур-руштуг чоруу дээр, ажил-агый болгаш кулаура тургу-зушкунунга чедип алган чо-лонткинери дээр Мурманск хоорай Ада-чурт дайыны ор-деннин I черезин-биле шаң-патан.

Бөгү алаа партия, совет болгаш хой-инти организа-цияларынын, күш-ажылчы коллективтеринин, совет Запо-лярье камгалагынын киржи-чилеринин — дайынын болгаш күш-ажылдын хо-чунушкунун төлөөлекчилери-ниң бедик шаңнады тыгыз-рынга тураскалтыг ба-йырыг хуралы болган.

СЭКП ТК-ның Политбюро кежигүнү, ССРЭ-ниң камга-лаа министри Совет Эвилели-ниң Маршалы Д. Ф. Устинов сөс ап, чүве чугаалаан. СЭКП Төп Комитетинин, ССРЭ-ниң Дээди Совединин Президиу-мунун болгаш ССРЭ-ниң Ми-нистрлер Чөвүлелинин мур-нуунда бедик шаңналы ажил-агый болгаш кулаура тургу-зушкунунга чедип алырга чоннарына септелгезин кам-наарынын башкы чедирген болгаш СЭКП ТК-ның Чыны-гы секретары ш Ю. В. Ан-дроповтуң чурткун хамна-лаан чедирген ланг байырыг оларга даямчылган.

Заполярьеде турун турар Мурманск мырманын, анык хоорай, ол болза херек кы-рында — Улут Октябрынын ча-жыды дээрин оратор демде-глээн. Социал-экономиктиг болгаш кулаура хөгжүлдөө-ринин планынын ботландыра-рыне улут ужуушкунуң-биле киреш, Мурмансктин ажилчы-чоннары хейбү кы-лаанар. Хоорайнын олар Со-йгу чүктү шингээш алыры-ны баалаа кылдыр хуула-дурганар. Заполяринин ин-дустриализациязынын бол-гаш коллективизациязынын ботландыраары.

Ада-чурттуң Улут дайыны-га тыгызланып чедип алыры-нга мурманчалар боттарынын эвөөш өвөс салышкыннын килергенер. Олар 44-ку ар-миянын хүрөөлөшкө, соңгу флоттуң кораблдеринге, да-лай чадап шеринин, кызы-лаар шеринин, укар чула-дуң негизтерин, партизан отрядтарына амы-тынны ха-йыраланын, эрес-дидим ту-чуп турганар, фронтунуң тылдегенин херекселерин хандыраары-биле судулар доктар, эриктөргө, станок-тарга, шахталарга, фермалар-га карак-кызыл ажилдап тур-ганар.

Бодунуң соңгу таламы кы-дыларын камгалакчыларын алыр-хандыраары Тору-ни чурт чогууру-биле үнө-галып, «Совет Заполярье кам-наар дугайында ССРЭ-ниң Дээди Совединин Президиу-мунуң Чарымын помчап, динимит адым чаксааткы-парнын үезинде орденни хоорайнын туугуна кадан берген.

Эш Д. Ф. Устинов Мурман-сктин Ада-чурт дайыны ор-денниң I черезин-биле шаң-патан дугайында ССРЭ-ниң Дээди Совединин Президиу-мунуң Чарымын помчап, динимит адым чаксааткы-парнын үезинде орденни хоорайнын туугуна кадан берген.

СЭКП Мурманск хоорому-нун бирги секретары Т. И. Шербаев, СЭКП Мурманск обкомунун бирги секретары В. И. Птицын, Совет Запо-лярье камгалагынын киржи-чил — хоорайнын хандыг-чыл хамаатманы И. И. Тимофеев, «Мурманскострой» трестин тулугчулар бригадари Е. И. Раппев, Кызыл Туутуң Соңгу флотун камгалакчызы А. И. Михайловский болгаш өскөдөр-даа хуралга чүве чугаалаанар.

СЭКП Төп Комитетинге, ССРЭ-ниң Дээди Совединге, Президиумунга болгаш ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлели-нге байырыг чагалып хура-ды киржикчилери адыр-адышкунуң-биле хүлээп алган-нар.

тураар. Ол программа ажа-дыма социалисттик чуртта-ра болгаш бүгү делегейде кал-бак дегимчелер ап турар.

Оон ынай оратор СЭКП-нин, Совет күрүнениң дашты-кы политиказын айтыры-ларынга доктаган. ССРЭ бол-за дайы айымын чайладыр дээр, чавырылдырышкынны хевээр арттырар болгаш улам ханыладыр дээр, уаустарын айыл чок чоруунуң быжы-галын хандыраар дээр дем-селип турар дээрин ол чу-гааалаан. СЭКП-ниң XXVI съездинин хүлээп алган 80 чылдарда Тайбынын про-грамманы делегей байдалы-нын хөгжүлдөөшкө чагай салдырып болган. ССРЭ-ниң ооң соондагы тайбын ооң планналары база, ол про-грамманын хөгжүлдөө бол-гаш тодаралышкынын болуп турар. Төп Европада чөпсө-тик күштөргө болгаш чөп-сөткөшкүнүн дөңгө кызы-лар дугайында чаа боттуг са-паттарын Совет Эвилели ко-лективтик чурттарына мур-нуунда килерген. Ол болза бистин чагай септелгезинин база бир илерей-дир. Вена-ла болгаш Женевалда чугаа-лажышкыннарын чыгыс черде таштап турарын ужу-ру чүдөс дээр, ооң кара-чалыс чылдагалы болза, бистин чугаалажып турар та-лаарында ындыг септел-гезин чогулга, талаарнын ка-ны-сайымында-даа таарымча-лыг шийтирерин тын алыр деп күсүлдүн оларда чок бо-луз турарында. Калба-биле чарлаткыштын америк «тик па-раны» дээр санал болза, ону бистин камна-даа хүлөп ал-бамызын биле тура, илди үндүрүп санал-дыр, чүге дээр бир өвөс ол саналды бистин хүлөп алтар болу-вуса, бистер чыгыс талаан чөпсөткөшкүнүн дөңгө дү-жүрер апарар бис.

Чүгө реалдык импери-алист бөлүктөрдө үнүп ту-рар дайынын айымы болу-дустун чуртуустан камгала-ыр арганын быжылаары, Американын болгаш Флоттуң күчүзүн болгаш дайыны бе-кеа чоруун бедик дөңгөсө ту-дарында биста албадан ту-рар.

Совет Ческиг Күштер-нин тогулду хүлөөшкө бе-дик болгаш харысалгалыг дээрин ССРЭ-ниң камгалаа-лы министри түнелде чуга-алаан. Ону Варшава Керээ-нин киржикчилери чурттар-нын акам-дуума Американын биле ол сары демкап күсүл-дип турар. Совет улус олар-нын тайың күш-ажылы, со-циализминин улут чаалап алышкыннарын бүдүрөдип-биле камгалагынын турар дээрине бүдүрөдип боюн болулар.

Эш Д. Ф. Устинов Мурман-сктин Ада-чурт дайыны ор-денниң I черезин-биле шаң-патан дугайында ССРЭ-ниң Дээди Совединин Президиу-мунуң Чарымын помчап, динимит адым чаксааткы-парнын үезинде орденни хоорайнын туугуна кадан берген.

СЭКП Мурманск хоорому-нун бирги секретары Т. И. Шербаев, СЭКП Мурманск обкомунун бирги секретары В. И. Птицын, Совет Запо-лярье камгалагынын киржи-чил — хоорайнын хандыг-чыл хамаатманы И. И. Тимофеев, «Мурманскострой» трестин тулугчулар бригадари Е. И. Раппев, Кызыл Туутуң Соңгу флотун камгалакчызы А. И. Михайловский болгаш өскөдөр-даа хуралга чүве чугаалаанар.

ДЕЛЕГАЦИЯ ЧЕДЕ БЕРГЕН

Герман Коммунист пар-тияның Баштаар черинин ча-лаанын ёзугаар СЭКП-ниң делегациязы СЭКП-ниң Тир-ревия комиссиязын ке-жигүрү, СЭКП ТК-ның ча-нында Илтидел эртемчилер

академиянын ректору В. А. Медведев (делегациянын баш-тыгы) болгаш СЭКП ТК-ның Делегет килизинин сектор эргелечизи Д. Н. Мочалин олар составтыг Москвадан Герма-ниянын Федеративтик Респу-

ликасында барган. Карл Мар-кстын мөчөөн хуульден бээр 100 чылдыга холбаштыр Гер-ман Коммунист хемчегле-ринге ол делегация киржир. (СЭТА).

КИЧЭЭНГЕЙНИ — ӨӨРЕДИЛГЕ ЧЕРЛЕРИНИН ТУДУГЛАРЫНЧЕ

Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлели-нин Президиумунуң хуралы болуп эрткен. Ачаа «Тыва АССР-ниң улус болгаш проф-фессионал-техниктиг өөрөдигезинин

СЭКП Тыва обкомунун бо-роонун, республиканың Ми-нистрлер Чөвүлелинин 1981 чылда хүлээп алганы 1981-1983 чылдарда тургалга бол-гаш көдөсө социал-культура объектилеринин түдүүн дү-ргөдир талазы-биле немелде хемчеглер дугайында» база Тыва АССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин 1981 чылда хү-лөп алганы «Тыва АССР-ниң профессионал-техниктиг учи-лишчилеринин материал-тех-никтиг баазанын болгаш чет-кызын хөгжүдөр дугайында» доктааларын республиканын түдүүн организаакчы кон-шак күсүлдүп турар деп ук

хуралга айткан. Шкоалар, школа назм чөп-сөп уруулар албан черле-ринин болгаш профтехөөрөдиге объектилеринин түдүүн Күрүлал, капитал тудуг эрге-лели, Чырыдышкын ми-нистерствозу, профтехөөрөдиге эргелели кошкак контрол-лап, ук тудугларын хуу-са-зында, шынарыг кылдыр, дүлгүлөр талазы-биле дээштиг ажилда чоруттай турар. Ол бүдүрүп түнелдинде бо беш чылдын өрткөк ийи чылдыга 2060 олуттуг шкоалар, 4 муң олуттуг уруулар албан чөп-сөп ажилда чоруттай турар. Улус өөрөдигезинин тудугларын

дүрген доозар дугайында СЭКП обкомунуң болгаш рес-публиканын Министрлер Чө-вүлелинин доктааларын ёзу-гаар тодаргай хемчеглерин тудуг организаакчыларга бот-ландыраар турар. Чижээ, Ка-ра-Хааста 320 олуттуг, Ак-Довуракта 1176 олуттуг шко-лалар ажилда чоруттай турар. Чадааа хоорайда профтех-училище тудуун «Тыва көдээ тудуг» трест дыка куула тем-пиль чорудуп турар деп ук хуралга шүгүмчүлөө. Ук учалыгынын тудугуна көрдү-гени 2,97 миллион рубльдин бо чылдын январда байла-дык чүгө 787 муңун шин-

гөдөп алган. «Тыва совхоз тудуг» каттыжышкыны Ба-да-газында профтехучилище комплекзин өдө кылдыр ам-даа эгелээш. Сельхозтех-курком 140 олуттуг уруулар салынын тудуун база кошкак темпиль чорудуп турар. Ол бүгүнүн түнелдинде эр-тин турар беш чылдын баш-тайгы ийи чылдыга школа азыны четсөөп уруулар аз-байн черлерин көрдүнгөн ка-питал салышкындан чүгө 2,36 миллион рубльдин шин-гөдөп алган. Бо чылдын бирги квар-талда тудуг организаакчылары үстүндө алаттыг объект-лөргө ам-даа кирбөө. Ажил-чыларын күш-ажылды организаакчылар ажилдаа-кып тургаларын мате-риал-техниктиг хандыраарыне тудуг

дугларына ийи ээлчеглиг ажилды организаакчылар ук хуралга айткан.

Чер-черде ийити байдалды сайгарып көөрүн, күш бол-гаш материалдар кулавырла-рын четчелээрине практиктиг дузаны тудуг организаакчы-ларга чедирерин Күрүлалга, Көптүл тудуг эргелелинче, Чырыдышкын министерство-зынга. Профессионал-техник-тиг өөрөдиге эргелелинче, хоорайкуускомнарга дааскан. Шкоалар болгаш профтех-өөрөдигелер тудугларына кергездер материалдарын ту-дуг-монтаж ажилдарынын планын ёзугаар тускайлаарын «Тудуг материалдары» бүдү-рүлгө каттыжышкынына, кула-вырларын дааскан.

ЧАГЫКЧЫЛАРДАН БАЗА ХАМААРЖЫР

буурун баштаптар, бир кичинэ хэлбэ сатын алыр дээш, өскөтөн — барааннап, көп дараалдын айры дээш, түшүзү — эчигээр дээш.

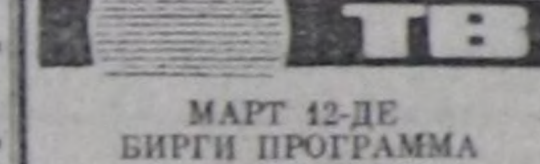
Күш-ажымалын сагымта-чуртумун быжыгалаар, ажыл шатыгын чидиргип бодурса бе тур да, суурун чурттакчылары — бузурууге черлеринин ажымчалары — ажыл шатыгала хоорайсы кылаантайын турарга тааржыр бе?

Ш. ДҮВЕНДЕЙ.

Өрткөн алыар айда үстүдө черлерден райпо баштаар чериге база-ла ийналдыгышкынар келген. Херегачилер паштеледини көчөгери Каа-оол Кыргасия Салзаткан 30, екарла ажилдагычын Клара Салай-ооловна Ооржикан 18 рубль тирттары кыла айткан. Устүнде алы килген кижилер бо удаада база бистин ажилдагычма-гытыс эвес болган. Ол кыла-агышкышкыны кедээ Советске чидирип, тодара-рып, олу бадаткаптар до-кумент топка тургускан адес мындай элчон бай-дыды база тургузуп ке-лур-дир. Ычангаш Кызыл хооруккокумун шитипи черектер кылдынир. Ай-Довурак хоорай мизинин амыр экиркет середир черлеринин ажилдакчыла-ры бо айттарыны кичээ-гейге алыры өткөн эвес.

К. ЧАМБЫН-ООЛ.

райпо баштаар черинин даргым.

Андрейна Дуроа эрес-малдылары-биле күсүдүн, Кутуэвтуң шаңшал-макталдарын чыгууда ач келген. Ылгалчалык оюс оюс буюдуну ачы барлык мактал ажиттыны, ову ичин-чептен эгезген. М. И. Кутуэв ову түр кала шыгалзын, эмесин чорудууан.

— Ой, Дуроа аамыга үрүсүмүзү, шыааан. Бодулуңа шыааган дедир барың каршы аламын оң шыиттирген. Надеяда Андрейнаның даптыгы күчүгүе ийгиң коюду И. И. чинда болган. Хостаган суурдарың чурттакчылары ошоршигерлиги чөкөрчөк-биле надырадылг, чөкөрчөкүдү уткуптурган. Поручик А. А. Азександров (Н. А. Дуроа) ошоршигерлиги чөкөрчөк-биле надырадылг, чөкөрчөкүдү уткуптурган.

Шабде улуу дурун алаачы элдеринин Шабде-рогмисты Дурова 1817 чылдын апрельде үжүн дотур харымдыла шеригден калашкына болгаш айттыг шериг офицеринин хевни кедер аргылап болган.

Дилини, кайгамчык шыдамынзал мааларыг офицер болгоо болгон ол кержеж кийинки амыдыралы, салымчул кайгамчык солун, Шериг полхотарына болгаш дайыл тулузускунуарына ол очулду дуругуна кырикше Офицер Александров — херасеж кизи дээрин генерал дотур, офицерлер, алаа дайымчылар чол чылдарын дуругуна дилбей келген.

Надежда Андреевна Мурта 1866 чылдын март 21-де 83 харымдыла Елабуга мөчөгү оон чезонго маалырыг тураскалган полктуг хоочуннары болгаш суурчу туракчылары тургускан. Надежда Андреевна чол романнарыг тоожуларыг, расказтарыг, тоожулар. «Келерг чараш Елена», «Азыг», «Павлюк», «Шыгак», «Медокцилер» дотургаатары номчулугуна сол дотур болган.

(1983 чылдын «Сельский календарь» журналдан).

ТЫ В Ы З Ы К Т А Р

Дарбалчин доргалээ,
Дочу-кучу тожуула.
(Божом—дирис амьта-
да).
Ой аар ийни ашты,
Мөн бээр ийни ашты.
(Эдэллөдө).
Көжээ келир салгай,
Эртөн чанар сагаа,
(Эдэллөдө).
Хурец аяджн чиралаады,
Хүлөр дөжир турзаады.
(Эдэллөдө).
Абдо, чымда бөзүн
Арнын корушлес ийи
(Эдэллөдө).
Пине саркын тоюла.

С. МОНГУШ.

БОДАЛГА

К А Ш... каш, сыдымын дөргизинден чөпкөп, бөрү бир километр быгынындан алкан. Чылтычы сыдымын кошкатпайн бөрүгү шелерин чоккулап келгөп, ол ковай

Шыдыраа спорту бистиги республикада база негизги болуп саналат. Дыштаныр хуннерде биде шпитпирлээри-биле моо адалаа ийи бодалгады пааладымыс. Харызын чоруда рын шыдыраачылардан р

Ийи көштен мат.

агаар

Бөгүн республикага бүр
аязыр, чамдын чөлгөргө бы
канпай чазар. Муруну-чүктө
хаттын дүргөн секунда
3—8 метр.

Агаарын температура
дуна 20—25 градус, хүнд
5—10 градус соок.

Кызылга чагбас. Хатт
дүргөн 3—8 метр. Агаар
температуразы дуна 22—
градус, хүндүс 5—7 град
соок.

ЧАЗАЛГА

Во чылдың февраль 3-
уеген № 33 «Шыг» солуну-
нуку арында «Пенсияга ие
медде телесин» деп эгени
4-ку колоказымда... сже
уругларыг неге чангыс че-
ге 15 чыл узуктел ко ажыда-
даары негеттинер» дашы
«Хей уругларыг неге 20 чыл
узуктел ко ажыдадары не-
геттинер» деп эде номтуур.

Редактор В. С. ШАРОВИЧ

УКИНОВ

МАРТ 12-ДЕ

«НАВЫРАЛ»: «Сээц үмдэ
пымды» 9,30, 12,10, 15,40,
17,40, 20,20 шалтарда.

«ПИОНЕР»: «Өскейиң б
жылы» 9,30, 15,00, «Кызыл
жылы» 11,00, 12,50, «Тягел
ген көрүчүк» 16,35, 18,15,
20,10 шалтарда.

«ВОСТОК»: «Бодунд кү
л-би-де ынакшан» 15,40,
16,50, 18,40, 20,30 шалтарда.

**КЫЗЫЛДЫН
ХАМААТЫЛАРЫНЫҢ
КИЧЭЭНГЕИНИГЕ!**

1983 чылдын февраль 1-д апрель 30-ге чедир коммуна чуртталга черин алдыры-быш даяшыа хуулоон алдындагы хамаатыларыны катал демдегидишкенини кызын турари Кызыла хооросоведиян куту кому даяшыади турар.

Катал демдегидишкенини хооросоветтин кукусумоо чуртталга килдиздизде (Ноту куудумузуу 29, 2-ги кат № 13 кабинет) 12 шантай татпа дедир, даяшыа

[illegible]

Чатыр № 443.

Солун неделяда 6 кат
уңер.